

ניתן לצפות בשיעורים נוספים באתר של
מכון מאיר בכתובת: www.meirtv.co.il

"יוחי יעקב בארץ מצרים" ? עיון בפרשת השבוע על פי ה"פרי צדיק"

שירדו בתחתית המדרגה, כי לית נהורא אלא ההוא דנפיק מגו חשוכא. והוא ענין סתימת הפרשה הנהגת השם יתברך למעלה מהשגת האדם. וידוע שגלות מצרים היה השרש לכל הגלויות ובוה נעשה הרשימה לדורות לכל הגלויות וכל הירידות שיעברו על נפשות ישראל בכלל ובפרט. שדייקא על ידי השפלות והירידה יתעלה הקדושה בתכלית להתברר בשלימות כמו שנאמר וחשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח. ועל זה מרמז גם כן בסיום הפרשה ויחנטו אותו ויישם בארון במצרים ובוה נשלם ספר בראשית. שהוא ענין שלימות הבריאה כאשר נשלם קדושת הברית בשלימות. והוא גם כן דייקא על ידי נהורא דנפיק מגו חשוכא כמו שהיה בגמר הבריאה ביום הששי שהוא כנגד יסוד. והיה מה שהיה ובסוף היום נאמר וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד דייקא שהכל נתקן שיהיה טוב מאד. וכמו כן נאמר כאן בסוף הספר על בחינת יוסף שנשלם על ידי ויישם בארון וזה במצרים דייקא.

4. פרי צדיק ויחי ט"ז [טו"ב]

סיום הספר. ויישם בארון במצרים, ... וזהו הסיום וימת יוסף וגו', ויישם בארון במצרים דייקא שהיא ערות הארץ במלי זנות כמו שנאמר וזרמת סוסים זרמתם ועל כן מוצא הסוסים ממצרים, כי הסוס אוהב הזנות (כמו שאמרו פסחים ק"ג ע"ב) ודייקא על ידי זה הושם ארונו במצרים כמו שאמרו (שיר השירים רבה פ' ד יב) יוסף ירד למצרים וגדר עצמו מן הערוה ונגדרו כל הזכרים בזכותו ואמרו (מדרש תנחומא בשלח) דארונו של יוסף היה מהלך במדבר עם ארון חי העולמים, כי יש להם שייכות זה לזה קיים זה מה שכתוב בזה.

ישראל, כי שרית עם אלהים וגו', ולכן אחרי זה אמר לעשו וכי יש לי כל שכבר זכה באמת לשלימות החיות שלא ביצר הרע. אך מפני שכל ענינו של יעקב אבינו ע"ה לסבול צער גדול בנים כדי להשריש הקדושה לזרעו אחריו לדורות עולם גם לנפשות הנמוכים אשר בשם יעקב יכונה שיזכו גם כן לחיי העולם הבא שלא ביצר הרע. וזה היה דייקא ביי"ז שנה שהיה בארץ מצרים שאז נשלם החיות גם בנפשות של בחינת יעקב כנזכר לעיל. וזהו שנאמר לו במראות הלילה יעקב יעקב אל תירא מרדה מצרימה, כי לגוי גדול אשימך שם דייקא על ידי ירדתם למצרים יתבררו כל הנפשות להיותם מוכנים לקבלת התורה. שהם בעצמם שזכו להזדכך היו כל הס' רבוא נפשות שהיו הודו דעה. וזה ענין פרשה זו שהוא סוף ספר בראשית ויחי יעקב בארץ מצרים י"ז שנה שבזה נשלם שלימות הבריאה גם לנפשות הפחותים שבישראל שיזכו לחיי עולם. ... ועל זה אמר אומר ויחי ימי יעקב שני חייו בכלל קמ"ז שנה שעל ידי הי"ז שנה שבסוף נתבררו כל בחינת חיי יעקב שהמה הנפשות השפלים לטובה. כי עיקר המכוון מן האדם רק מה שיתברר בסופו ועל ידי זה נתקן ונשלם כל מה שעבר עליו דלית נהורא אלא ההוא דנפיק מגו חשוכא (כמו שאמרו זח"ב קפד א) וכמו ששמענו בשם הרב הקדוש מפרשיסחא זצ"ל על פסוק ותלך לדורש את ה' שפירש"י מה תהא בסופה, דהיינו שרבה חשבה שהוא עובר אחד שיש בו שינוי עתים ורצונות פעמים לטוב ופעמים להיפך, כי כשעוברת על בתי מדרשות מפרכס לצאת וכמו כן בהיפך. ועל זה דרשה את ה' לידע אם על כל פנים יתברר בסוף לטובה יהיה הכל טוב. ואיתא בזה הקדוש (ריו ב) שפרשה זו סתומה דלא אתחזי לאפרשא בין וישב ישראל בארץ מצרים בארץ גשן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד ובין ויחי יעקב, והיינו, כי ענין הפסקות הפרשיות שבתורה אמרו (ריש תורת כהנים) שהוא כדי ליתן ריוח למשה להתבונן בין פרשה לפרשה ומה שהפרשה סתומה יורה שאין בו ריוח להתבונן, והיינו שאין שכל האנושי משיג זאת על פי בינת הלב מה שנאמר וישב ישראל בארץ מצרים. כידוע שמתחלה לא ירדו למצרים להשתקע בה חס וחלילה רק לגור בה ועם כל זה ויאחזו בה שנעשו נאחזים ונקלטים בקליפת מצרים ערות הארץ כעובר במעי אמו. ומזה דייקא ויפרו וירבו מאד שפרה ורבה הקדושה ויחי יעקב בארץ מצרים י"ז שנה, והיינו שלימות חיות דקדושה לבחינת יעקב גם לנפשות הנמוכים

1. בראשית מ"ז, כ"ז-כ"ט

(כ"ז) ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב שני חייו שבע שנים וארבעים ומאת שנה. (כ"ט) ויקרבו ימי ישראל למוות ...

2. פרי צדיק ויחי א'

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב שני חייו שבע שנים וארבעים ומאת שנה. ... איתא בזה הקדוש (ר"ט ב) דהא כל יומיו לא אקרי ויחי בגין דכל יומיו בעערא הוה עליה כתיב לא שלותי וגו', בתר דנחת למצרים אקרי ויחי וכו', ודייקו מולא כתיב וישב יעקב וגו', וכתיב ויחי. כי הי"ז שנה שהיה במצרים החיה גם אותם השנים שעברו עליו. וכמו שאמרו (סא"ר פ' ה) כל שהשיגתו שנה אחת טובה סמוך לזקנתו סימן יפה לו כו', והעלה עליו הקב"ה כאלו כל ימיו היה בטובה. כי כל ימי יעקב שהיה בעערא לא נקראו חיים אצל יעקב, כי לא נשלם בקדושתו ורק במצרים זכה להשתלם בקדושתו. ולכאורה לפי השכל כיון שארץ ישראל מקום המקודש מכל העולם ולאברהם אבינו ע"ה אמר הקב"ה לך לך וגו', ושם אעשך לגוי גדול. וליצחק אמר גור בארץ הזאת וגו', והאבות וגם יעקב בעצמו חבבו את הארץ. היה ראוי שישתלם יעקב בקדושתו בארץ הקדושה ולא במצרים בארץ הטמאה ועמה מזוהמים יותר מכל העולם.

3. פרי צדיק ויחי ב'

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב וגו', ויקרבו ימי ישראל למוות. להבין זאת מה דאיתא בזה הקדוש (ריו ב) ובתנא דבי אליהו (סא"ר פ' ה) שיי"ז שנים הללו שבארץ מצרים היה עיקר החיים שלו שלא בעער ושלא ביצר הרע ומעין עולם הבא. ומכל מקום נאמר בלשון יעקב שהוא קטנות המדרגה כידוע וכמו כן בכללות חייו קמ"ז שנה נאמר גם כן בשם יעקב ואחר כך נאמר בלשון ויקרבו ימי ישראל וגו', שהוא בחינת המדרגה הגדולה. ... אמנם יובן על פי מה שאמרו (בבא מציעא לג ע"ב) ולבית יעקב חטאתם אלו עמי הארץ שזדונות נעשות להם כשגגות. כי בודאי יעקב אבינו ע"ה בעצם שרש נפשו כבר היה נשלם בעת שישר אל המלאך ויוכל שהיה שרו של עשו שהוא כח היצר הרע. וקרא שמו